

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Жильцов О.Б.

«11» 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка

Змістовий модуль I. Загальна педагогіка

Змістовий модуль II. Методика виховної роботи

для студентів

спеціальностей 035 Філологія

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітніх програм 035.01.01 Українська мова та література

2019-2020 н.р

Розробники:

Козир М.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Козир М.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 06.02.2019 № 7

Завідувач кафедри Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми _____ (Вінтонів М.О.)

Робочу програму перевірено

« » _____ 2019 р.

Заступник директора _____ М.А. Машовець

(підпис)

Пролонговано

на 2019 /2021 (Л.Л. Хоружа), «04» вересня 2019 р., протокол № 2

(підпис)

на 20   /20   _____ (ПІБ   ), « » _____ 20   р., протокол №

(підпис)

на 20   /20   _____ (ПІБ   ), « » _____ 20   р., протокол №

(підпис)

на 20   /20   _____ (ПІБ   ), « » _____ 20   р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>«Педагогіка»</i>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	-
Курс	2	-
Семестр	4	-
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	іспит (інтегрований)	
Самостійна робота	26	-
<i>Змістовий модуль «Загальна педагогіка»</i>		
Курс	2	-
Семестр	4	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	6	-
Самостійна робота	17	-
Семестровий контроль	іспит (інтегрований)	
<i>Змістовий модуль «Методика виховної роботи»</i>		
Курс	2	-
Семестр	4	-
Обсяг кредитів	1	-
Обсяг годин, в тому числі:	30	-
Аудиторні	14	-
Модульний контроль	2	-
Самостійна робота	9	-
Семестровий контроль	іспит (інтегрований)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – забезпечити теоретичну та практичну підготовку студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя у закладах освіти України; створити умови, наближені до практичної професійної діяльності; забезпечити творчий розвиток особистості студента.

Завдання курсу

- формування системи теоретичних знань та загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для виконання функціональних обов'язків вчителя, класного керівника, наставника;
- формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності
- моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій.

3. Результати навчання за дисципліною

- *знати та дотримуватись* мовного законодавства, *уміти* застосовувати його у педагогічній діяльності;
- *уміти* застосовувати набуті знання у розв'язуванні педагогічних, навчально-виховних і науковометодичних завдань з урахуванням вікових і індивідуальнотипологічних особливостей учнів та соціально-педагогічної ситуації;
- *уміти* забезпечувати освітній процес з української мови і літератури в школі, використовуючи прогресивні методи й технології навчання, розвивати в учнів інтерес до філологічних і суміжних наук, організувати індивідуальну роботу з учнями за програмами різного рівня вивчення української мови і літератури (академічного, профільного, поглибленого);
- *уміти* об'єктивно оцінювати науково-методичну інформацію; вільно обирати шляхи наукового-методичного пошуку; професійно застосовувати наукові знання в освітній діяльності;
- *уміти* застосовувати новітні освітні технології у професійній діяльності;
- *уміти* аргументовано пояснювати, оцінювати і зіставляти тенденції, методичні новації та розробки в галузі освіти.
- *уміти* ефективно застосовувати ІКТ-технології у науково-дослідній і науково-педагогічній діяльності;
- *уміти* фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції;
- *уміти* формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій;
- *уміти* застосовувати нелінгвістичні знання у філологічній діяльності;
- *уміти* працювати самостійно, працювати з метою підвищення фахової компетентності, самоосвіти;
- *уміти* шляхом самоосвіти, вивчення позитивного досвіду, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

4. Структура програми навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни «Педагогіка»

№ п/п	Назви теоретичних розділів, тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Загальна педагогіка								
1	Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічного дослідження	11	8	2	2	4	3	-
2	Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання	15	10	2	4	4	3	2
3	Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	11	8	2	2	4	3	-
4	Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі.	13	8	2	2	4	3	2
5	Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку.	15	8	2	2	4	5	2
Підготовка та проходження семестрового контролю		25						
<i>Разом</i>		90	42	10	12	20	17	6
Змістовий модуль II. Методика виховної роботи								
6	Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	7	4	2	-	2	3	-
7	Розвиток, виховання і формування особистості. Методи та організаційні форми виховання.	9	4	2	-	4	3	-
8	Самовиховання. Виховання особистості в колективі, в сім'ї.	9	6	2	-	2	3	2
Підготовка та проходження семестрового контролю		5						
<i>Разом</i>		30	14	6	-	8	9	2
<i>Разом за навчальним планом</i>		120	56	16	12	28	26	8

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Загальна педагогіка

Тема 1. Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічних досліджень

Людина і суспільство. Предмет педагогіки і її основні категорії (навчання, виховання, освіта, розвиток). Педагогіка в системі наук про людину. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічної науки.

Перспективи розвитку педагогіки в Україні. Загальнокультурне значення педагогіки. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Взаємозв'язок між психологією і педагогікою.

Складові дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, отримання та наліз наукових фактів, впровадження в практику результатів дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, об'єктивність, історизм, комплексне використання методів тощо). Місце наукових досліджень у вирішенні завдань педагогіки.

Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія, порівняння тощо). Емпіричні методи дослідження (спостереження, експеримент, тестування, анкетування тощо).

Етапи наукового дослідження: визначення проблеми, вивчення стану дослідження проблеми в літературі, вивчення передового досвіду, формулювання гіпотези, проведення експериментальної роботи, узагальнення результатів, оформлення результатів дослідження і впровадження їх у життя.

Джерела педагогічної теорії: твори класиків педагогічної думки, наукові праці вчених, передовий педагогічний досвід, народна педагогіка.

Тема 2. Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання

Поняття про дидактику. Основні дидактичні категорії: навчання, освіта, викладання. Сутність процесу навчання. Функції навчання (освітня, розвиваюча, виховна). Двосторонній характер процесу навчання.

Принципи і закономірності навчання. Викладання та його структура (планування роботи, організація навчальної діяльності учнів, врахування темпів індивідуального психічного розвитку учнів, стимулювання навчальної діяльності учнів, контроль, аналіз результатів та ін.).

Основні етапи оволодіння знаннями: сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування, закріплення, застосування знань, умінь на практиці.

Форми і види навчання. Модульне навчання.

Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Класифікації методів навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: словесні, наочні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів: пізнавальні ігри, навчальні дискусії, заохочення, покарання. Методи контролю та самоконтролю в навчанні: опитування, контрольні, лабораторні роботи, тестова перевірка знань, самоконтроль і самоперевірка. Поняття про засоби навчання. Вибір методів навчання.

Класно-урочна і лекційно-семінарська форми навчання. Вимоги до сучасного уроку, лекції. Оптимізація та інтенсифікація навчального процесу (врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовки учнів, віку учнів тощо). Позааудиторні форми навчання.

Тема 3. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

Поняття про діагностику навчальних досягнень учнів та її елементи: контроль, оцінювання, накопичення статистичних даних та їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій прогнозування подальшого розвитку учнів. Зв'язок контролю з іншими

ланками процесу навчання: вивченням і осмисленням нового матеріалу, його закріпленням та використанням на практиці.

Педагогічні вимоги до перевірки знань, умінь і навичок учнів: об'єктивність, систематичність, індивідуальний характер та ін. Аналіз і оцінка результатів навчальної діяльності слухачів. Види контролю знань учнів. Методи контролю знань учнів. Провідна роль тематичного контролю.

Формування в учнів умінь самоконтролю, об'єктивної самооцінки, керівна роль учителя в цих процесах. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів. Проблема подолання неуспішності учнів.

Тема 4. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі

Домашні завдання (зміст, обсяг, складність та ін.). Нормування домашньої навчальної роботи. Види домашньої навчальної роботи (робота з текстом підручника: читання, відтворення матеріалу, ознайомлення з новим текстом, виписування незрозумілих виразів, зворотів тощо; виконання письмових і графічних робіт (написання переказів, творів, виконання креслень, малюнків, заповнення контурних карт тощо; виконання усних вправ; самостійна практична робота, яка вимагає певних спостережень: за тваринами, рослинами, за рельєфом місцевості, явищами природи, за своїм фізичним станом тощо; виконання різноманітних вправ і розв'язування задач; читання статей, науково-популярних журналів; проведення дослідів, заучування напам'ять правил, цитат, віршів тощо). Домашня робота може бути: індивідуальною, індивідуалізованою, груповою. Батьки та їх допомога дитині виконувати домашні завдання.

Диференціація в освіті (між школами, класами, групами учнів та окремими учнями в межах школи). Види диференціації: за здібностями, за недостатністю здібностей, за майбутньою професією, за інтересами учнів. Рівні диференціації: мікро-, мезо- та макрорівні (в різних типах навчальних закладів: загальноосвітні школи, спеціалізовані школи, гімназії, колежіуми, ліцеї). Робота з обдарованими дітьми. Обдарованість загальна (розумова) та спеціальна (художня, соціальна, спортивна).

Тема 5. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку

Освіта як соціальна функція. Поняття «компетенція». Основні компетенції, які необхідні в сучасному житті. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Провідні тенденції сучасної освіти: збільшення тривалості освіти, продовження обов'язкової освіти після закінчення школи, створення освітніх закладів нового типу, можливість отримати освіту за кордоном, зближення освітніх систем різних країн.

Змістовий модуль II. Методика виховної роботи

Тема 6. Людина як предмет виховання. Ідеали і принципи виховання

Поняття «виховання». Спрямування виховного впливу на людину. Об'єктивні (спадковість; здоров'я; соціокультурне оточення сім'ї; обставини біографії; культурні традиції; професійний та соціальний статус; особливості країни та історичної епохи) і суб'єктивні (психічні особливості; світогляд; ціннісні орієнтації; внутрішні потреби та інтереси вихователя і вихованця; система відносин із соціумом; організовані виховні впливи на людину з боку певних людей; груп; об'єднань і всієї спільноти) чинники виховання. Структура виховного процесу.

Цілі виховання, критерії. Напрями виховання. Спрямування виховання – єдність мети і змісту (за цією ознакою виділяють: розумове, моральне, трудове, фізичне та естетичне виховання). Сучасні напрямки виховання (громадянське, правове, економічне, екологічне). Розвиток і виховання та їх взаємовплив.

Виховні концепції. Концепція національного виховання. Зміст виховання. Виховні ідеали. Принципи виховання (гуманізації, народності, неперервності, послідовності і систематичності, індивідуалізації та диференціації, єдності виховання та життєдіяльності та інші).

Види виховання (за інституційною ознакою: сімейне, шкільне, позашкільне, конфесійне, за місцем проживання, у дитячих та юнацьких організаціях та спеціалізованих освітніх закладах; за стилем відносин між вихователем і вихованцем: авторитарне, демократичне, ліберальне і вільне виховання).

Тема 7. Розвиток, виховання і формування особистості. Методи та організаційні форми виховання.

Процес розвитку особистості. Спадковість і розвиток людини. Вплив соціального середовища на розвиток особистості. Діяльність як чинник розвитку людини. Діагностика розвитку. Вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості.

Сутність виховання, його мета. Завдання складових виховання. Комплексний підхід до виховання особистості. Розвиток і виховання та їх взаємовплив.

Методи, прийоми і засоби виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування, формування позитивного досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Організаційні форми виховання. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи. Закономірності виховання.

Тема 8. Самовиховання. Виховання особистості в колективі. Виховання особистості в сім'ї

Сутність і зміст самовиховання особистості. Поняття «соціально зріла особистість» у педагогіці. Керована і самокерована особистість. Самоосвіта. Функції самоосвіти. Формування і корегування якостей, звичок і рис характеру. Співвідношення виховання, самовиховання і перевиховання в процесі розвитку особистості. Аутотренінг як один із засобів самовиховання. Участь у групових тренінгах із метою самовиховання.

Форми виховання (індивідуальна, групова, мікрогрупова). Учнівський колектив. Методи згуртування учнівського колективу. Колектив і особистість. Принципи взаємодії особистості і колективу. Педагогічні проблеми взаємодії особистості і групи (колективу). Виховання особистості в колективі. Колективний педагогічний менеджмент. Педагогічне керівництво колективом.

Сім'я як інститут соціального розвитку. Функції сім'ї. Становлення сім'ї. Психолого-педагогічні вимоги до батьків. Єдність виховних впливів. «Педагогічно занедбані діти» і сім'я.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна кількість балів за одином	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	3	3
Відвідування семінарських занять	1	10	10	4	4
Відвідування практичних занять	1	6	6	-	-
Робота на семінарському занятті	10	10	100	4	40
Робота на практичному занятті	10	6	60	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	3	15
Виконання модульної роботи	25	3	75	1	25
Разом	-	-	281	-	87
Максимальна кількість балів				368	
Розрахунок коефіцієнта				368:100 = 3,68	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Завдання для самостійної роботи	Обсяг роботи студента, години	Бали
Змістовий модуль I. Загальна педагогіка			
Тема 1. Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічного дослідження	1. Опрацюйте Концепцію національного виховання і виписуйте загальну мету виховання та завдання морального, розумового, фізичного, трудового і естетичного виховання. 2. Ознайомтесь зі змістом «Стратегії розвитку освіти в Україні до 2021 року» і виписуйте завдання удосконалення освітнього процесу.	3	5
Тема 2. Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання	1. Сформулюйте для себе, як майбутнього вчителя, 8–10 правил організації навчального процесу на науковій основі. Розкрийте сутність основних категорій дидактики як науки про навчання (таблиця) 2. З погляду ефективності і доцільності проаналізуйте методи навчання, які були використані викладачем вашої школи (на конкретному занятті). 3. Опишіть і графічно зобразіть методи навчання. 4. Скласти термінологічний словник з тем змістового модуля.	3	5
Тема 3. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	1. Опрацюйте загальні критерії оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої школи. 2. Охарактеризуйте тестову форму контролю навчальних досягнень учнів і визначте її місце в навчальному процесі.	3	5
Тема 4. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі.	1. Обґрунтуйте шляхи оптимізації домашньої навчальної роботи учнів. 2. Охарактеризуйте учнів з підвищеними навчальними можливостями. 3. Порівняйте поняття індивідуалізація і диференціація навчання.	3	5
Тема 5. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку.	1. Визначте і запишіть у три колонки риси, притаманні лідеру, керівнику і керівнику-лідеру. 2. Перерахувати потреби, які впливали і продовжують	5	5

	<p>впливати на формування мотивів отримання освіти особистістю.</p> <p>3. Опишіть тенденції розвитку сучасної європейської освіти.</p> <p>4. Відвідайте сайт Міністерства освіти і науки та знайдіть інформацію для виконання наступного завдання: скласти в хронологічному порядку список законодавчих актів, що призначені для реформування школи за період з 2007 по нинішній час.</p> <p>5. Обґрунтуйте необхідність упровадження в освітній процес сучасного педагогічного досвіду. Доберіть влучні аргументи.</p>		
Змістовий модуль II. Методика виховної роботи			
Тема 6. Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	<p>1. Опрацюйте Концепцію національного виховання і виписуйте загальну мету виховання та завдання морального, розумового, фізичного, трудового і естетичного виховання.</p> <p>2. Визначте свій виховний ідеал, який Ви прагнете досягти.</p>	3	5
Тема 7. Розвиток, виховання і формування особистості. Методи та організаційні форми виховання.	<p>1. Сформулюйте для себе, як майбутнього вчителя, 8–10 правил організації виховного процесу на науковій основі.</p> <p>2. Опишіть виховний ідеал, до якого ви прагнете.</p> <p>3. Проаналізуйте, якою мірою ваша сім'я, і школа, яку ви закінчили, сприяли розв'язанню завдань виховного розвитку.</p> <p>4. Наведіть 2–3 приклади впливу соціального середовища на розвиток особистості дитини.</p> <p>5. Проаналізуйте процес власного розвитку і вкажіть на прояви соціального успадкування.</p> <p>6. Скласти термінологічний словник з тем змістового модуля.</p>	3	5
Тема 8. Самовиховання. Виховання особистості в колективі, в сім'ї.	<p>1. Опишіть колектив свого випускного класу з погляду особливостей його розвитку і взаємовідносин між членами колективу.</p> <p>2. Доберіть низку праць (10–15 назв) з проблем розвитку колективу, яку можна рекомендувати класним керівникам.</p> <p>3. Наведіть докази позитивного і негативного виховання в особистості колективізму і індивідуалізму в сім'ї.</p>	3	5
Разом:		26	40

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Максимальна кількість балів за виконання модульного контролю – 25.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється у формі інтегрованого іспиту.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Роль учителя у суспільному розвитку. Функції учителя. Основні вимоги до особистості педагога.
2. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки.
3. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічних наук.
4. Методи науково-педагогічних досліджень.
5. Розвиток і формування особистості. Біологічне і соціальне у розвитку людини.
6. Роль спадковості у людському розвитку. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей.
7. Вплив середовища на розвиток особистості.
8. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.
9. Активна діяльність особистості як фактор її розвитку.
10. Акселерація та ретардація.
11. Вікова періодизація дітей.
12. Сутність, завдання, основні категорії дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками.
13. Сутність процесу навчання. Головні компоненти навчального процесу.
14. Функції та рушійні сили навчального процесу.
15. Структура процесу учіння (основні етапи засвоєння знань учнями).
16. Сутність закономірностей, принципів та правил навчання.
17. Основні закономірності процесу навчання.
18. Принцип науковості навчання. Шляхи його реалізації.
19. Принцип систематичності і послідовності навчання. Шляхи його реалізації.
20. Принцип наочності навчання. Шляхи його реалізації.
21. Принцип доступності навчання. Шляхи його реалізації.
22. Принцип свідомості та активності навчання. Шляхи його реалізації.
23. Принцип міцності засвоєння знань, умінь, навичок. Шляхи його реалізації.
24. Принцип врахування індивідуальних особливостей учнів у навчанні. Шляхи його реалізації.
25. Принцип емоційності навчання. Шляхи його реалізації.
26. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю. Шляхи його реалізації.
27. Сутність і завдання змісту освіти.
28. Види та рівні освіти.
29. Компоненти загальної освіти.
30. Нормативні документи змісту освіти.
31. Сутність методів, прийомів і засобів навчання.
32. Класифікація методів навчання.
33. Методи навчання за джерелом знань.
34. Методи навчання за характером логіки пізнання.
35. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності учнів.
36. Вибір методів навчання.
37. Форми організації навчання, їх становлення.
38. Класно-урочна форма організації навчання.
39. Вимоги до сучасного уроку в школі.
40. Типи уроків, їх структура.
41. Позаурочні (допоміжні) форми організації навчання.
42. Підготовка учителя до уроку.
43. Спостереження й аналіз уроку.
44. Функції аналізу й оцінки знань, умінь, навичок учнів.

45. Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів.
46. Оцінка знань, умінь і навичок учнів.
47. Мета і завдання виховання.
48. Закономірності, рушійні сили та фактори процесу виховання.
49. Структура процесу виховання та його особливості.
50. Самовиховання і перевиховання.
51. Принципи виховання.
52. Поняття методу, прийому і засобу виховання. Класифікація методів виховання.
53. Методи формування свідомості особистості.
54. Методи організації діяльності і формування поведінки.
55. Методи стимулювання поведінки і діяльності.
56. Педагогічні умови використання методів виховання.
57. Колектив, його ознаки, функції. Види і структура дитячого колективу.
58. Стадії розвитку дитячого колективу.
59. Шляхи згуртування дитячого колективу.
60. Функції, напрямки і форми роботи класного керівника.
61. Робота класного керівника з вивчення учнів, з організації та проведення позакласної виховної роботи.
62. Поняття «педагогічно занедбані діти». Соціально-педагогічні причини появи важковиховуваних дітей.
63. Принципи, шляхи і засоби перевиховання «педагогічно занедбаних дітей».
64. Моральне виховання: завдання, зміст, шляхи і засоби.
65. Розумове виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і методи.
66. Естетичне виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і форми.
67. Фізичне виховання: напрямки, засоби і форми.
68. Трудове виховання: завдання, принципи, шляхи, засоби та методи.
69. Сім'я як соціальний інститут суспільного розвитку. Функції сім'ї.
70. Вимоги до батьків.
71. Форми роботи класного керівника з батьками учнів.
72. Поняття системи освіти, її структура.
73. Принципи освіти в Україні.
74. Педагогічний менеджмент в Україні.
75. Управління загальноосвітніми навчально-виховними закладами.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год.
 12 № 0.1.14 тш 30 год. вкл.ромд

Модуль	Змістовий модуль І.								Змістовий модуль ІІ.	
	Загальна педагогіка								Методика виховної роботи	
Назва модуля										
Кількість балів за модуль	281 бал								87 балів	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8		
Теми лекцій	Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічного дослідження	Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання	Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	Докази навчальна робота учнів. Диференціація навчання в школі.	Скита в сучасному суспільстві: став і тенденції розвитку	Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання.	Розвиток, виховання і формування особистості. Методи та організаційні форми виховання.	Самовиховання. Виховання особистості в колективі, в сім'ї.		
К-ть балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	
Семінари	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11	12-13	14		
Теми семінарських занять	Педагогіка і сучасність. Діагностика	Методи навчання та їх оптимальний вибір	Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів	Диференціація навчання	Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі	Виховання і сучасність	Діагностика виховання особистості	Виховання особистості в колективі		
К-ть балів	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	1 бал	2 бали	1 бал		
Робота на семінарах	20 балів	20 балів	20 балів	20 балів	20 балів	10 балів	20 балів	10 балів		
Практичні теми/практичне заняття	1	2-3	4	5	6	-	-	-		
К-ть балів	1 бал	2 бали	1 бал	1 бал	1 бал	-	-	-		
Робота на практичних	10 балів	20 балів	10 балів	10 балів	10 балів	-	-	-		
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)								Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)								Модульна контрольна робота (25 балів)	
іспит (інтегрований)										

8. Рекомендована література

Основна

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 384 с.
3. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. — <http://itzo.gov.ua/serednya-osvita/pro-viddilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
4. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
5. Крившенко Л.П., Вайндорф-Сысоева М.Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. — М., 2015. — 488.
6. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. —440 с.
7. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. — 223 с.
8. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В. Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
9. Нова українська школа. / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. — К., 2016. — 33с.
10. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоева. — К. : Едельвейс, 2013. — 460 с.
11. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. - 169 с.

Додаткова

1. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. / Н.О. Аббас // Виховна робота в школі. — 2012. — №2. — С.37 — 38.
2. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник / Л. Е. Акпинар. — К. :Видавничий Дім «Слово», 2014. — 288 с.
3. Василевич Л.Ф. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.Ф. Василевич, І.І. Юртин. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2013. — 128 с.
4. Виховна робота у вищих навчальних закладах: Науково-методичний збірник. Спеціальний випуск: / Колектив авторів Національного університету харчових технологій, Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. —К.: НУХТ, 2013.
5. Внутрішній контроль : робоча книга керівника школи / упоряд. Н. Мурашко, А. Панченко. — К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. — 120 с. — (Бібліотека

- «Шкільного світу»).
6. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталя Мурашко, Алла Панченко. – К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. – 128с.
  7. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ІПВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
  8. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
  9. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи з загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.
  10. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі; худож.-оформлювач І. М. Безрукавий. — Харків: Фолю, 2014,— 846 с.
  11. Петрунько О.В. Молодь та інноваційні технології : перспективи і ризики взаємодії : навч.-метод. посіб. / О.В. Петрунько. – К. : Міленіум, 2013. – 80 с.
  12. Спіріна Т.П. Етика соціально-педагогічної діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.П. Спіріна. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 247 с.
  13. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
  14. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка :Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.
  15. Формування професійної культури керівника навчального закладу в сучасному освітньому середовищі: зб. матеріалів / укл. М. О. Стащенко. — Луцьк : ВІППО, 2015. — 148 с.
  16. Хоружа Л.Л., Співакова І.Б. Професійна діяльність учителя крізь призму педагогічної інноватики. // Зб. наук. праць «Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія, Педагогіка.» - К.: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. - №25. – С. 34-39.

ДОДАТОК
до робочої навчальної програми дисципліни

Педагогіка
для студентів

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньо-професійної програми: 035.01 Українська мова та література

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Загальна педагогіка

Тема 1. Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічних досліджень

Семінарське заняття 1. Педагогіка і сучасність

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Предмет і завдання педагогіки в контексті історичного розвитку суспільства. Роль педагогіки в системі наук про людину.
2. Методи педагогічних досліджень.
3. Освіта як найкоротший шлях до скарбниці світової культури. Освіта в Україні та інновації у вищій школі.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. Розробити презентаційний проект на тему "Роль педагогіки у систем наук про людину"; використовуючи матеріал лекції "Методи педагогічних досліджень";
3. Розробити опитувальник студентів щодо покращення якості освіти у Вашій групі;
4. Провести категоріальний аналіз понять педагогіки: "виховання", "навчання", "освіта", "розвиток", "формування"; охарактеризувати систему педагогічних наук (таблиця);
5. Розкрити зв'язки педагогіки з іншими людинознавчими науками (графік).

Рекомендована література

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім "Слово", 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоєва М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. –440 с.
4. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
5. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім "Слово", 2015. — 632 с.

6. Нова українська школа. / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. – К., 2016. – 33с.

Семінарське заняття 2. Дидактика

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність процесу навчання. Принципи і закономірності навчання.
2. Дидактика та її основні категорії.
3. Освітні теорії. Мотивування навчання.

II. Модульний контроль.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. Розробити презентаційний проект на тему “Зміст сучасної освіти”;
3. Використовуючи матеріал лекції “Процес навчання та його принципи”, розробити дидактичні завдання щодо вивчення дисципліни “Педагогіка” у Вашій групі;
4. Охарактеризувати фактори, що впливають на формування змісту шкільної освіти;
5. На основі документів про освіту й школу (див. Список літератури) накреслити стратегію розвитку змісту освіти в Україні.

Рекомендована література

1. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. / Н.О. Аббас //Виховна робота в школі. – 2012. – №2. – С.37 – 38.
2. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник / Л. Е. Акпинар. — К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 288 с.
3. Василевич Л.Ф. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.Ф. Василевич, І.І. Юртин. – К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2013. – 128 с.
4. Нова українська школа. / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. – К., 2016. – 33с.
5. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.:
6. В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнєв’юк, С. Сисосва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
7. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. - 169 с.

Практичне заняття 1

Тема 2. Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання

Семінарське заняття 3-4. Методи навчання та їх оптимальний вибір

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Етапи засвоєння знань учнями.
2. Класифікація методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання.
3. Форми навчання. Вимоги до сучасного уроку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. Розробити презентаційний проект на тему "Інтерактивні методи навчання: сучасні інноваційні проекти";
3. Використовуючи матеріал лекції "Форми, методи і засоби навчання", розробити і скласти уніфіковану класифікаційну модель методів навчання;
4. Установити зв'язок між поняттями "метод", "прийом", "засіб навчання" (графік);
5. Охарактеризувати словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові методи навчання (таблиця); спробувати визначити умови їх оптимального поєднання (на прикладі); аргументувати доцільність використання інтерактивних методів на уроці.

Рекомендована література

1. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ІПВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
2. Нова українська школа. / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. – К., 2016. – 33с.
3. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
4. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.
5. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
6. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Практичне заняття 2-3

Тема 3. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

Семінарське заняття 5-6. Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Діагностика навчальних досягнень учнів. Види контролю знань учнів.

2. Методи контролю знань учнів. Провідна роль тематичного контролю.
  3. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів. Проблема подолання неуспішності учнів.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему "Рейтингова система оцінювання: переваги і недоліки";
3. використовуючи матеріал лекції "Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів", описати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів будь-якої вікової категорії з Вашого фаху (таблиця);
4. розкрити значення оцінки як мотиву навчання і сутність понять: "оцінювання", "оцінка", "відмітка", "бал", "облік успішності" (тезаурус);
5. з'ясувати зміст попереднього, поточного тематичного та підсумкового контролю, методи їх здійснення та вимоги до нього.

Рекомендована література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. - <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/pro-viddilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
3. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
4. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка: учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
5. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. –440 с.

Практичне заняття 4

Тема 4. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі

Семінарське заняття 7-8. Диференційоване навчання

План заняття

- I. Теоретична частина.
Понятійно-категоріальний апарат теми.
1. Диференціація освіти.
2. Види і рівні диференціації.
3. Індивідуалізація навчання учнів.
- II. Перевірка самостійної роботи.
- III. Модульна контрольна робота.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему "Рівні диференціації";
3. використовуючи матеріал лекції "Домашня навчальна робота учнів", розробити і скласти унормований зміст організації процесу виконання домашніх завдань

- учнями різних вікових категорій (таблиця);
4. розкрити сутність процесу диференціації освіти;
  5. скласти план дискусійного проекту на тему: "Диференціація освіти: переваги та недоліки процесу"; охарактеризувати процес індивідуалізації навчання учнів під час уроків (навести приклади з власного досвіду).

Рекомендована література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко, Алла Панченко. – К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. – 128с.
3. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ІПВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
4. Нова українська школа. / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. – К., 2016. – 33с.
5. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
6. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.

Практичне заняття 5

Тема 5. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку

Семінарське заняття 9-10. Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Реформи в українській школі кінець ХХ початок ХХІ століть.
2. Розвиток освіти в різних країнах.
3. Проблеми, які необхідно подолати на шляху реформування школи.
4. Позитивний і негативний вплив суспільної думки на реформування школи.

II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему "Розвиток освіти в різних країнах";
3. використовуючи матеріал лекції "Освіта у сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку", обґрунтувати провідні стратегічні напрямки розвитку освіти на сучасному етапі: відродження і розбудова національної системи освіти; формування освіченої творчої особистості; виведення освіти в Україні на рівень освіти розвинених країн світу; створення мережі недержавних навчально-виховних закладів;

4. визначити пріоритети освіти на сучасному етапі (графік); описати типи навчальних та навчально-виховних закладів, що існують сьогодні в міжнародному освітньому просторі (фото);
5. розкрити сутність сучасної моделі управління освітою в Україні у порівнянні з іншими країнами (таблиця).

Рекомендована література

1. Внутрішній контроль: робоча книга керівника школи / упоряд. Н. Мурашко, А. Панченко. – К.: Редакції газет з управління освітою, 2013. – 120 с. – (Бібліотека “Шкільного світу”).
2. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко,
3. Алла Панченко. – К.: Редакції газет з управління освітою, 2013. – 128с.
4. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.:
5. В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
6. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. - 169 с.
7. Формування професійної культури керівника навчального закладу в сучасному освітньому середовищі : зб. матеріалів / укл. М. О. Сташенко. — Луцьк : ВІППО, 2015. — 148 с.

Практичне заняття 6

Змістовий модуль II. Методика виховної роботи

Тема 6. Людина як предмет виховання. Ідеали і принципи виховання

Семінарське заняття 11. Виховання і сучасність

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Завдання виховання в контексті історичного розвитку суспільства.
2. Роль педагогіки в становленні особистості.
3. Зміст національного виховання.
4. Принципи виховання та їх характеристики.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему “Роль педагогіки у становленні гармонійно розвиненої особистості”;
3. використовуючи матеріал лекції “Ідеали і принципи виховання”, розробити модель власного ідеалу у вихованні;
4. охарактеризувати структурні компоненти процесу виховання (мета, завдання, закономірності, рушійні сили); описати сучасні форми організації виховання (графік);

5. на основі аналізу сучасних документів держави про освіту розкрити проблеми і напрямки виховання підростаючого покоління в Україні на сучасному етапі (таблиця).

Рекомендована література

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім "Слово", 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 384 с. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. — М., 2015. — 488.
3. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. —440 с.
4. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький ; ХМЦНП, 2013. — 223 с.
5. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім "Слово", 2015. — 632 с.
6. Нова українська школа. / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. — К., 2016. — 33с.

Тема 7. Розвиток, виховання і формування особистості. Методи та організаційні форми виховання.

Семінарське заняття 12-13. Динаміка виховання особистості

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність процесу, методів, прийомів і засобів виховання.
  2. Методи виховання та їх оптимальний вибір.
  3. Роль і місце самовиховання у виховному процесі. Значення співробітництва в процесі самовиховання особистості.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Модульний контроль.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему "Самовиховання особистості";
3. використовуючи матеріал лекції "Розвиток, виховання і формування особистості", розробити і скласти уніфіковану класифікаційну модель методів виховання (графік);
4. охарактеризувати підходи різних авторів до класифікації методів виховання (таблиця);
5. описати умови та фактори, що впливають на вибір раціонального поєднання методів виховання. Аргументуйте відповідь.

Рекомендована література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. - <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/pro-viddilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
3. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
4. Крившенко Л.П., Вайндорф-Сысоева М.Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
5. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. –440 с.

Тема 8. Самовиховання. Виховання особистості в колективі. Виховання особистості в сім'ї

Семінарське заняття 14. Виховання особистості в колективі

План заняття

1. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Форми виховання.
  2. Особливості розвитку учнівського колективу і особистості.
  3. Педагогічні вимоги до батьків. Особливості виховання дітей в сім'ї.
  4. Роль і місце народної сімейної педагогіки в технології виховання людини.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проєкт на тему "Свідоме батьківство"; використовуючи матеріал лекції "Виховання особистості в колективі, в сім'ї", розробити і скласти порівняльну таблицю щодо вимог школи і батьків до особистості дитини;
3. обґрунтувати, чому джерелом виховного впливу виступає не тільки вихователь, батьки, а й учнівський колектив (клас), інші дитячі об'єднання;
4. розкрити сутність групи методів формування суспільної поведінки та досвіду суспільних відносин;
5. навести приклади традиційних народних методів виховання і розвитку дитини в родині (фото).

Рекомендована література

1. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук. пр. – К. :ПІВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
2. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
3. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є.

Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.

4. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школотзнавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.

5. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник.- Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.